

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ

Гж 3/07
25.01.2007. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија Снежане Андрејевић, председника већа, Соње Бркић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужиље АА и ББ, које заступа АБ адвокат, против туженог ВВ, кога заступа БА адвокат, ради утврђивања очинства, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Округног суда у Новом Саду П. 44/05 од 21.11.2006. године, у седници одржаној дана 25.1.2007. године, донео је

П Р Е С У Д У

I. ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог и потврђује пресуда Округног суда у Новом Саду П.44/05 од 21.11.2006. године у погледу одлуке о утврђивању очинства.

II. УКИДА СЕ пресуда Округног суда у Новом Саду П.44/05 од 21.11.2006. године у преосталом делу у погледу одлуке о тужбеном захтеву за издржавање тужиље АА од стране туженог у периоду од 28.10.1985. године до 31.12.2001. године и за трошкове поступка и у овом делу предмет враћа Општинском суду у Новом Саду, као надлежном првостепеном суду, на поновно суђење.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Округног суда у Новом Саду П.44/05 од 21.11.2006. године: усвојен је захтев тужиље и утврђено да је тужени ВВ природни отац првотужиље АА рођене __. године, од мајке ББ - друготужиље; обавезан је тужени да на име свог дела доприноса за издржавање исплати првотужиљи за период од 28.10.1985. године до 31.12.1985. године износ од 8,66% од примања која остварује за период од 1.1.1986. године до 31.12.1986. године износ у висини од 4,09% од примања која остварује, за период 1.1.1987. године до 31.12.1987. године износ од 1,89% а од примања која остварује, за период од 1.1.1988. године до 31.12.1988. године износ од 3,93% од примања која остварује, за период од 1.1.1989. године до 31.12.1989. године износ од 1,19% од примања која остварује, за период 1.1.1990. године до 31.12.1990. године износ од 1,97% од примања која остварује, за период 1.1.1991. године до 31.12.1991. године износ од 14,34% од примања која остварује, за период од 1.1.1992. године до 31.12.1992. године у висини од 0,53% и за период од 1.4.1993. године до 12.8.2001. године износ у висини од 30% од примања која остварује; обавезан је тужени да тужиљама накнади трошкове поступка у износу од 528.410,00 динара.

Против ове првостепене пресуде тужени је благовремено изјавио жалбу из свих законских разлога из члана 360. став 1. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр.125/04).

Врховни суд је, као другостепени, испитао побијану пресуду у смислу члана 372. у вези члана 491. наведеног Закона о парничном поступку (ЗПП) и нашао да је жалба делимично основана.

I. У поступку пред првостепеним судом у погледу одлуке о утврђивању очинства нису учињене битне повреде из члана 361. став 2. тачка 1., 5., 7. и 9. ЗПП на које другостепени суд пази по службеној дужности, а нема ни битних повреда из члана 361. став 2. тачка 12. и члана 361. став 1. у вези члана 8. ЗПП на које у жалби указује тужени.

Првостепена пресуда у овом делу садржи јасне разлоге о битним чињеницама, а првостепени суд је утврдио све чињенице од којих зависи одлука о основаности захтева које је применом правила о терету доказивања из члана 223. ЗПП правилно оценио у смислу члана 8. ЗПП, па тужени неосновано жалбом побија првостепену пресуду у овом делу због битних повреда одредаба парничног поступка.

Неосновано тужени жалбом указује и на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, због неизвођења доказа вештачењем ДНК узорака странака, обзиром да се тужени није одазвао позиву за узимање узорака ради извођење овог доказа (преко Института у Винчи, још 15.9.1997. године) и да је решење о извођењу овог доказа преко ВМА (поновљено 17.3.2006. године и 22.3.2006. године), опозовано 23.5.2006. године зато што тужени поново није поступио по налогу суда и предузео радње да би се оно могло обавити.

Странке су овлашћене да у току целе главне расправе пред првостепеним судом износе нове чињенице и да предлажу нове доказе (члан 300. ЗПП), али се у жалби у смислу члана 359. ЗПП могу износити нове чињенице и предлагати нови докази само ако жалилац учини вероватним да их без своје кривице није могао изнети, односно предложити до закључења главне расправе, а жалилац који није учинио вероватним да је из оправданих разлога пропустио да у првостепеном поступку положи износ потребан за подмирење трошкова поводом извођења предложеног доказа (члан 148.), не може у жалби

предложити да се такав доказ изведе позивајући се на околност да је чињенично стање погрешно и непотпуно утврђено, због неправилне одлуке суда о одбијању захтева за извођење доказа. То по оцени Врховног суда, важи и за неодазивање позиву за вештачење, обзиром да се пропуштање странке да омогући извођење доказа вештачењем цени применом правила о терету доказивања из члана 223. ЗПП.

На правилно и потпуно утврђено чињенично стање, првостепени суд је правилно применио материјално право када је у смислу члана 45., 55., 59., 251. и 256. Породичног закона ("Службени гласник РС", бр.18/2005) који се примењује на основу члана 357. овог закона, утврдио да је тужилац природни отац првотужиље рођене __. године, обзиром да су друготужиља - мајка првотужиље и тужени имали интимне односе у критичном периоду зачећа првотужиље: од 27.10.1975. године до 4.11.19aa. године (шири распон), односно 1.11.19aa. године или 2.11.1975. године (ужи распон), који је као термин одржавања интимних односа у тужби означила и друготужиља и да је првотужиља рођена после планираног термина порођаја (19-ог дана), јер се радило о пренесеној трудноћи. Вештачењем крвних група очинства (26.7.1985. године), утврђено је да се обзиром на налазе крвних група очинства туженог не искључује, а испитивањем антигена еритроцита и антигена ХЛА система утврђена је вероватноћа биолошког очинства туженог од 99,46% (врло вероватно). Зато су наводи жалбе којима се оспорава правилност примене материјалног права и овакав закључак првостепеног суда неосновани.

Врховни суд је ценио остале наводе жалбе туженог па је нашао да околност да се део налаза о вештачењу антигена еритроцита и антигена ХЛА система у погледу утврђених хаплотипова који странке имају односи и на могућност искључења очинства за нашу популацију од 96% (као мушке популације уопште), не доводи у сумњу правилност побијане пресуде обзиром да искључење мушке популације уопште од могућег очинства није у супротности са закључком о степену вероватноће биолошког очинства самог туженог. Стога је Врховни суд одбио као неосновану жалбу туженог и потврдио побијану пресуду у погледу одлуке о утврђивању очинства и на основу овлашћења из члана 375. ЗПП одлучио као у изреци под I.

II. Међутим, жалбом туженог се основано указује да првостепена пресуда не садржи разлоге о свим битним чињеницама у погледу обавезе туженог да на име свог доприноса за издржавање првотужиље тужиље од 28.10.1985. године до 31.12.2001. године плати досуђене износе или су ти разлози првостепеног суда нејасни и противречни као и да је због погрешне примене материјалног права чињенично стање непотпуно утврђено.

Наиме, родитељи су дужни да издржавају своју малолетну децу у смислу члана 154. Породичног закона, а пунолетну децу само под условима из члана 155. овог закона. У случају да су пунолетна деца на редовном школовању обавеза издржавања траје до навршене 26-те године живота. Тужиља је рођена __. године, а пунолетна је постала __. године, па је обзиром и на изјаву тужиље од 21.11.2006. године (да се удала у 25-ој години), да је завршила вишу школу и да је према потврди о редовном школовању која се налази у списима (бр. 45/94 од __. године Више техничке школе) апсолвент била од __. године, да је апсолвентски стаж трајао до 30.9.1997. године и да су студије на овој школи трајале пет семестара, првостепени суд пропустио да утврди када је и да ли је тужиља завршила редовно школовање до 26-те године живота и колико је обавеза издржавања првотужиље од стране туженог трајала.

Осим тога, првотужиља је 23.5.2006. године захтев за издржавање определила до висине износа на које је тужени обавезан привременим мерама и који су првотужиљи плаћени (0,7 динара месечно почев од 28.10.1985. године до 15.11.1988. године, а од 15.11.1988. године до 22.11.1990. године по 25,00 динара месечно, од 22.11.1990. године до 18.10.1991. године по 2.000,00 динара месечно, а од 18.10.1991. године по 3.000,00 динара месечно - привремена мера од 17.12.1991. године, (све у тада важећим динарима); 30% месечно од пензијског примања почев од 1.4.1993. године па убудуће, с тим што је ова привремена мера укинута 4.12.2001. године почев од __. године - када је првотужиља постала пунолетна, а побијаном првостепеном пресудом је тужени обавезан да тужиљи плати износе издржавања за исти период определене у процентима према износу пензије - у динарима који су престали да буду важеће средство плаћања и који су обезвређени инфлацијом. Зато је било неопходно да суд у износе издржавања које је тужени дужан платити првотужиљи урачуна износе који су јој већ плаћени по привременим мерама и о захтеву за издржавање одлучи водећи рачуна о трајању ове обавезе сагласно одредбама члана 155. Породичног закона.

Са изнетих разлога, Врховни суд је на основу члана 376., 337. у вези члана 161. ЗПП и члана 73. Закона о судовима одлучио као у изреци под II.

У поновном поступку првостепени Општински суд ће отклонити речене недостатке и донети закониту и правилну одлуку.

Председник већа-судија,

Снежана Андрејевић, с.р.

За тачност отправка

Управитељ писарнице

Мирјана Војводић

